

voortgang

Zwolle

Halfjaarrapportage Sociaal Domein

Hervormingsagenda 2e helft 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Spoor 1 Sterke Sociale Basis	6
3	Spoor 2 Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis	10
4	Spoor 3 Jeugd: Herstel in het gewone leven	14
5	Spoor 4 Participatie: Het potentieel verzilveren	20
6	Spoor 5 Wonen en zorg	25
7	Spoor 6 Eén gezin, één plan	29
8	Communicatie	30
9	Monitoring	31
10	Financiën	32
11	Risicoprofielen	33

1 Inleiding

Voor u ligt de halfjaarrapportage over de bewegingen die we aan het realiseren zijn in de Hervormingsagenda Sociaal Domein:

- Van apart naar gewoon
- Van deelprobleem naar totaaloplossing
- Van zorgen voor naar zorgen dat
- Van individuele zorg naar samenbrengen van vragen

In de tweede helft van 2022 is corona naar de achtergrond verdwenen, terwijl de gevolgen voor veel groepen in Zwolle nog steeds volop aanwezig zijn. Inwoners kampen met de langdurige gevolgen van Longcovid en de hulpvragen bij onze jeugdigen zijn nog steeds in grote mate aanwezig. Met de energieprijzen die aan het begin van de winter torenhoog waren, kwam de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk te staan. Gelukkig hebben we met een aantal regelingen daar waar mogelijk de pijn kunnen verzachten. Dat neemt niet weg dat de in het coalitie akkoord benoemde focus op bestaanszekerheid alleen maar relevanter is geworden. Het belang van oog voor bestaanszekerheid blijkt ook uit de verschillende pilots die we in het programma gedraaid hebben en draaien.

Graag nemen we u weer mee in de voortgang die we op de verschillende sporen hebben geboekt. Zoals bijvoorbeeld de voortgang van “de Proeftuin Jeugd: Samenspel in de Wijk” waarin wij met een andere manier van kijken en werken minder specialistische jeugdhulp inzetten doordat we samen met de inwoners andere oplossingen vinden. Of de voortgang rondom nieuwe woonzorg initiatieven zoals de start van een woonplek speciaal voor jongeren met autisme “Wonen met toekomst” aan de Betje Wolffstraat. Over de manier waarop we in de praktijk bij inwoners en met inzet van ervaringsdeskundigen toetsen wat de beste manier is voor dienstverlening aan mensen die al lang in de bijstand zitten. En over de wijze waarop we intensief onze partners betrekken bij ontwikkeling van mantelzorg- en vrijwilligersbeleid.

Verder hebben we voorbereidingen getroffen voor de voorgenomen begrotingswijziging die in het coalitieakkoord genoemd wordt. In de eerste helft van 2023 zal het beoogde proces worden gevolgd waarin u als raad vanzelfsprekend ook wordt meegenomen. De indeling van de begrotingsprogramma's zal beter aansluiten bij de inhoudelijke bewegingen die we maken en

daardoor meer overzicht geven door een verminderd aantal doelen. Dit past ook in de bredere verbetering van de processen rondom de begroting en een sterkere sturing door de raad.

2023 is het laatste jaar van ons programma. We zullen de resulterende tijd gebruiken om de mooie inzichten en de geleerde lessen zo in te zetten dat de inwoners de komende jaren nog beter ondersteund worden. Dichtbij, met gezond verstand en altijd gericht op het weer zelf grip krijgen op het leven.

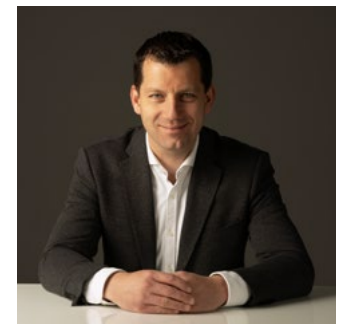
Wij wensen u wederom veel leesplezier met deze nieuwe halfjaarrapportage.

Dorrit de Jong
Inclusieve samenleving

Michiel van Willigen
Kansengelijkheid

Paul Guldemond
Duurzame economie

Spoor 1 **Sterke sociale basis**

Spoor 1 Samenvatting

Context

Voor wie

De sociale basis is toegankelijk voor alle inwoners van Zwolle. In de praktijk zullen vooral de mensen die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben daar gebruik van maken.

Financieel

Budget programma 1: € 37 mln in 2020, € 41 mln in 2021, € 45 mln in 2022
Geen financiële opgaven in de hervormingsagenda.

Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Activiteiten van gesubsidieerde partijen	Effecten coronacrisis
Integraliteit en samenwerking in het aanbod en initiatieven	Burgerinitiatieven, vrijwilligers
	Onderwijs, zorgverzekeraars, werkgevers

Stakeholders

- Inwoners
- Sport-, cultuur- en welzijnspartijen
- Adviesraden
- Vrijwilligersorganisaties
- Afdelingen gemeente
- Zorgaanbieders
- GGD
- Scholen
- Zorgverzekeraars

Raakvlak andere sporen

- 2: Beschermd wonen (faciliteren activatie en contacten)
- 3: Jeugd (preventie)
- 4: Participatie (dagbesteding, maatschappelijke participatie)
- 5: Wonen (passend wonen)

Hervorming

Probleem:

Onvoldoende integrale blik, visie en sturing op initiatieven en preventie in de sociale basis. Te weinig oog voor en leren van resultaten en wat wel/niet werkt.

Hervormingen:

- Meer samenhang aanbrengen in aanbod, initiatieven en dienstverlening met focus op preventie
- Meer regie door de gemeente om sociale basis toe te rusten op sociale opgaven
- Sturing meer baseren op beschikbare data en feedback partners en inwoners
- Meer versterken bestaande initiatieven voor verhoogde inclusiviteit
- Meer ruimte voor initiatieven uit samenleving en sociaal ondernemerschap

Gewenste resultaten:

- Inwoners vinden (dicht bij huis) benodigde ondersteuning
- Signalen inwoners worden eerder opgepikt en opgepakt, erger voorkomen
- Afname specialistische/ zwaardere zorg
- Langer/eerder zelfredzaam zijn en zelfstandig thuis wonen
- Inclusieve(re) activiteiten, netwerken en wijken

Uitdagingen/risico's:

- Veel stakeholders betrokken, communicatie aandachtspunt
- Loopt door verschillende portefeuilles van wethouders
- Voldoende oog houden voor wat er al is

Gerealiseerd tweede halfjaar 2022

- Stadsdialogen Zwolle Armoedevrij! en Zwolle Gezonde stad
- Gesprekstafels met partners en inwoners over basisvaardigheden, vrijwilligerswerk en trends en ontwikkelingen in het sociaal domein
- Verkenning wijkaccenten in de sociale basis
- Bestaanszekerheid is versterkt door de kindregelingen en energietoeslag

2 Spoor 1

Sterke Sociale Basis

Ontwikkelingen

Het verder bouwen aan een sterke sociale basis heeft een prominente plaats in het nieuwe coalitieakkoord. De komende jaren wordt vanuit vertrouwen gebouwd aan een sociale basis waarin de nadruk ligt op preventie en laagdrempelige ondersteuning in de eigen leefomgeving. Een basis waar inwoners van Zwolle op terug kunnen vallen als ze hulp nodig hebben. Een basis die we samen met maatschappelijke organisaties en netwerken in de stad bouwen. Kansengelijkheid, bestaanszekerheid en meedoen zijn belangrijke pijlers in de sociale basis, die de komende jaren versterkt worden.

Update voortgang

Samen verder bouwen

Voor de ontwikkeling van nieuw beleid werken we op verschillende nieuwe manieren samen met partners en inwoners om tot het beste resultaat te komen. Voor het nieuw op te stellen beleid basisvaardigheden is daarvoor niet alleen stedelijk, maar ook regionaal input bij partners en inwoners opgehaald om tot een gedragen stuk te komen.

Voor de totstandkoming van beleid rondom vrijwilligerswerk, informele zorg en mantelzorg hebben we een cocreatietraject ingezet, waarbij we met een klein aantal partners de lijnen hebben uitgezet met intensieve gesprekken en die steeds weer getoetst hebben bij een bredere klankbordgroep.

Tendrapportage

In het tweede halfjaar 2022 zijn weer gesprekstafels sociale basis geweest. Dit keer hebben we verkend welke sociaal maatschappelijke en demografische trends en ontwikkelingen we zien in het sociaal domein. Ook hebben we besproken wat daarvan de betekenis is voor inwoners, voor raad en voor college.

Dat deden we in verschillende samenstellingen met partners en steeds met één van de ambities van de sociale basis als kapstok; Vitaal en gezond, Gelijke kansen en Sociale contacten en zinvolle daginvulling. De uitkomsten van het Buurt-voor-Buurt Onderzoek zijn daarbij meegenomen.

De resultaten van deze gesprekstafels zijn geland in een eerste Tendrapportage Sociaal Domein (zie bijlage 1). Daarmee hebben we een volgende stap gezet t.o.v. de vorige tendrapportage die alleen de sociale basis besloeg. Deze rapportage kan ons helpen om meer

toekomstgericht te werken en alvast rekening te houden met ontwikkelingen die zich mogelijk gaan voordoen. We kunnen de toekomst niet voorspellen, maar wel verkennen. Het idee is dat deze tendrapportage input geeft aan gesprekken over de toekomst. Bijvoorbeeld bij de Perspectiefnota: welke ontwikkelingen kunnen de komende jaren belangrijk worden en wat betekent dat voor het beleid en de inzet van middelen? Ook partners in de stad kunnen met de trends aan de slag: op welke ontwikkelingen kunnen zij zich eventueel voorbereiden? En ten slotte geeft de rapportage een mooie inkijk in het sociaal domein, ook voor collega's die daar minder in thuis zijn. Wat zijn maatschappelijke ontwikkelingen om rekening mee te houden?

Wijk- en stadsopgaves in beeld

Voor het bouwen van een sterke sociale basis gaan we steeds meer gebiedsgericht en datagedreven werken. Daardoor kunnen we beter inspelen op de verschillende behoeften in de verschillende delen van de stad. Met het Programma Maatschappelijke Voorzieningen kijken we in Holtenbroek waar de fysieke inrichting en onze ondersteuning elkaar kunnen versterken in 2023.

Verder zijn er weer twee stadsdialogen geweest. Een Stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! en een Stadsdialoog Zwolle Gezonde Stad. Met de Stadsdialogen maken wij het mogelijk dat inwoners en professionals met elkaar in gesprek gaan over verschillende thema's binnen armoede en gezondheid in Zwolle, om kennis en ervaringen met elkaar te delen.

Focus op bestaanszekerheid

College en raad hebben extra aandacht gevraagd om meer bestaanszekerheid voor onze inwoners te bieden. Er is extra geld beschikbaar gesteld en de opgavemanager Bestaanszekerheid is eind vorig jaar gestart. Aan inwoners met een laag inkomen is een energietoeslag verstrekt en de Kindregeling 2023 (waarin ouders met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm een bijdrage kunnen krijgen voor schoolkosten en kosten van kunst en cultuur) is vastgesteld, waardoor meer mensen daar gebruik van kunnen maken. We werken samen met Stichting Jeugdeducatiefonds dat financiële middelen beschikbaar stelt aan scholen om kinderen die het thuis niet breed hebben gelijke kansen te bieden in het ontwikkelen van hun talenten.

Relaties met andere sporen

Er lopen diverse pilots waarin we samen met inwoners en partners verkennen wat nodig is in de sociale basis om bijvoorbeeld een gedeelte van zwaardere zorg te voorkomen. In de pilot van Wonen en Zorg in de AA-landen wordt bijvoorbeeld met de wijk in de lead, ontdekt wat er nodig is om elkaar meer te ontmoeten.

Ook de beweging naar beschermd thuis vraagt om ander gebruik van bestaande voorzieningen, zoals een inlooplek buiten kantoortijden en in het weekend. In samenspraak wordt steeds gekeken wat er al is, hoe dat beter ingezet kan worden en wat er extra nodig is.

Bestuurders sociale basis vormen netwerk

Bestuurders van organisaties in de sociale basis, zoals onderwijs, corporaties, welzijnspartijen en de wethouders sociaal domein hebben elkaar aan diverse tafels gesproken over het versterken van de sociale basis. Begin 2023 treffen ze elkaar weer in een netwerkbijeenkomst om verder te verkennen wat een ieder kan bijdragen aan de gestelde opgaves en ambities in de sociale basis.

Beter benutten subsidies

Er is een verbeteringslag gemaakt in het overzicht van subsidiemogelijkheden in het sociaal domein. U vindt de informatie over welke subsidies er zijn en wanneer ze aangevraagd kunnen worden op [zwolle.nl/subsidies-en-subsidieregelingen](https://www.zwolle.nl/subsidies-en-subsidieregelingen). Afgelopen half jaar was de beoordeling en toekenning van subsidies voor Sociale activatie en herstel. Ook is er een nieuwe regeling voor gezondheidssubsidies vastgesteld.

Korte vooruitblik

In de eerste helft van 2023 verwachten we:

- Het nieuwe beleid voor Basisvaardigheden aan te bieden aan de raad.
- Bestedingsvoorstellen voor de € 2 miljoen investeringsruimte aan te bieden aan de raad.
- De nieuwe rijkssubsidieregeling voor sport, welzijn en gezondheid (SPUK en GALA) samen met het Sportakkoord uit te werken.
- Het Integraal Zorgakkoord uit te werken, met als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden o.a. door een heldere stedelijke en regionale overlegstructuur af te spreken. Met het Zorgakkoord kunnen we preventie van zorg in de sociale basis gezamenlijk met de zorgverzekeraar vormgeven.
- Inwoners en partners te blijven betrekken via gesprekstafels en stadsdialogen.
- De uitvoeringsagenda Diversiteit en inclusie aan de raad aan te bieden.
- Een update over vrijwilligersbeleid, mantelzorg en sociale activatie en herstel aan de raad aan te bieden.

Uitgelicht:

Sjoerd is vrijwilliger bij Match, een maatjesproject voor jongeren tussen de 12 en 25 jaar die een steuntje in de rug op het gebied van zelfbeeld en zelfvertrouwen nodig hebben. Naast 1-op-1 contact waarbij een jongere aan een maatje (getrainde vrijwilliger) wordt gematcht, is er nu ook een vriendenkring van start gegaan. Hierbij worden deelnemers van Match met dezelfde interesses aan elkaar gekoppeld. Dit vervult hun behoeften om ergens bij te horen en ze leren ook veel van deze sociale interactie. Op de achtergrond ondersteunt een vrijwilliger hen bij dit contact. De vrijwilliger begeleidt het proces in het begin intensief en laat dit in de loop van de tijd wat meer los. Het doel is duurzaam contact tussen de deelnemers.

Sjoerd: "Dit is een mooie aanvulling op dat wat we al doen. Bij het individuele contact kunnen we goed inzoomen op de vraag van de deelnemer. De drempel is vaak ook wat lager voor kwetsbare jongeren om met één persoon af te spreken en vertrouwen op te bouwen. In de vriendenkring kunnen we jongeren die de stap naar sociaal contact lastig vinden, nog meer in hun kracht zetten. De deelnemende jongeren zijn erg positief over de vriendenkring. Binnenkort wordt er bij Match een tweede vriendenkring gestart met wat jongere deelnemers."

Spoor 2 **Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis**

Spoor 2 Samenvatting

Context

Voor wie

Inwoners met psychiatrische danwel psychosociale problematiek die toezicht en/of begeleiding nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving

- Op peildatum 1 november 2022 bedroeg het aantal plekken beschermd wonen in de gemeente Zwolle 243 (184 ZIN en 59 Pgb), voor begeleid wonen in Zwolle was dit 145 (98 ZIN en 47 Pgb) In de regio IJssel-Vecht waren er in totaal 577 inwoners (372 beschermd wonen en 205 begeleid wonen) met een indicatie beschermd- en/of begeleid wonen.

Financieel

Budget Regio-IJsselvecht: 42,1 mln
Gerealiseerde besparing in 2019 t/m 2022: 1,4 mln
Meer informatie over de besparingen is in dit hoofdstuk te vinden onder de Actualisatie van de valuecase.

Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Ontwikkelen woonvarianten	Effecten coronacrisis
Ontwikkelen Sterke Sociale Basis	Nieuw verdeelmodel vanaf 2024
Versterken samenwerking	Beschikbaarheid passende woningen

Stakeholders

- Cliënten(vertegenwoordigers)
- Centrale Toegang
- Zorgaanbieders Wmo
- Regiogemeenten
- Lokale toegang/ wijkteams
- Zorgverzekeraars/ zorgkantoor
- Verwijzers instroom cliënten (Jeugd, GGZ, DJI)
- Toezichthouders

Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (activatie, contacten)
- 3: Jeugd (overgang jeugdzorg)
- 4: Participatie (dagbesteding, inkomen en werk)
- 5: Wonen (beschikbare passende woningen)

Hervorming

Probleem:

Nog te veel te zware en dure zorg te ver weg van thuis, terwijl lichtere vormen voor dezelfde resultaten kunnen zorgen.

Hervormingen:

- Inwoners kunnen langer thuis wonen of eerder weer zelfstandig wonen met passende hulp
- Inrichten lichtere vormen ondersteuning in aansluiting op thuisondersteuning
- Inclusieve wijken en voldoende geschikte woningen
- Werken vanuit totaaloplossing, dus afstemmen op dagbesteding, inkomen en sociale contacten.
- Verleggen financiële verantwoordelijkheid van centrumgemeente naar alle gemeenten uit de regio
- Toewijzing cliënten naar passende zorg

Gewenste resultaten:

- Passende zorg voor de doelgroep
- Match zorgvraag en woonplek
- Geen gedwongen verhuizing
- Inclusieve wijk, goede balans tussen draagkracht en draaglast
- Beheersbare uitgaven

Uitdagingen/risico's:

- Voldoende passende woningen, vooral in de regio
- Stut en steun in de wijk, op peil houden, of versterken van draagkracht

Gerealiseerd tweede halfjaar 2022

- Regionaal inkoopproces beschermd wonen verder uitgevoerd (inkoop gaat in op 1 juli 2023)
- Governance voor regionale samenwerking voor 2023 is vastgesteld
- Er zijn 31 spoedplekken voor beschermd wonen ingezet, om de wachtlijst voor beschermd wonen terug te dringen
- Regionale besluitvorming over beleggen toegang tot beschermd wonen en beschermd thuis. Voor Zwolle wordt toegang lokaal.
- Gestart met inkoopproces geclusterd wonen, lokaal (beschermd thuis)
- Start nadere uitwerking van thema 'Landing in de wijk'

3 Spoor 2

Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis

Ontwikkelingen

Landelijke ontwikkeling, samen met de regio

In de eerste helft van 2022 is bekend geworden dat de doordecentralisatie van beschermd wonen definitief per 1 januari 2024 wordt ingevoerd. Al geruime tijd werken we regionaal samen aan de voorbereidingen op deze doordecentralisatie. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats in de eerste helft van 2023.

De samenwerkingsregio IJssel-Vecht heeft in de tweede helft van 2022 de aanbestedingsdocumenten voor de regionale aanbesteding van beschermd- en begeleid wonen vastgesteld en gepubliceerd. Daarnaast is het regionale samenwerkingsconvenant voor beschermd wonen, begeleid wonen en maatschappelijke opvang voor 2023 aangepast en vastgesteld. Daarmee is ook de governance voor het overgangsjaar 2023 vastgesteld.

In de tweede helft van 2022 is ook besloten over de toegang tot beschermd wonen (en beschermd thuis). Samen met de GGD is een implementatietraject opgesteld voor de toegang in de komende jaren.

De toegang tot beschermd wonen voor regio IJssel-Vecht blijft in 2023 bij de Centrale Toegang (afgekort CT, onderdeel van GGD). Vanaf 2024 zullen vijf gemeenten, waaronder Zwolle, de toegang tot beschermd wonen lokaal beleggen en zullen drie gemeenten deze taken alsnog aan de Centrale Toegang uitbesteden. Dit betekent dat we toewerken naar overname van de taken van de CT door het Sociaal Wijkteam (SWT) per 2024. Nieuwe aanmeldingen zullen vanaf 1 januari 2024 lokaal door het SWT worden opgepakt. De lopende casussen, waarvan de indicaties voor beschermd wonen voor 1 januari 2024 zijn afgegeven, zullen nog door de CT worden afgehandeld.

Dit traject wordt zorgvuldig, met aandacht voor de personele consequenties, samen met de GGD en de regiogemeenten doorlopen.

Update voortgang

Afbouw van de wachtlijst

Uit de analyse van de wachtlijst in november 2022¹ blijkt dat er 158 inwoners zijn met een indicatie beschermd wonen die direct plaatsbaar zijn op een plek beschermd wonen bij een zorgaanbieder. Het blijft inhoudelijk wenselijk dat inwoners eerder passende ondersteuning ontvangen, ook om verergering van problematiek te voorkomen.

Voor 2022 is ingezet op uitbreiding van het aantal regionale plekken voor begeleid wonen. In de subsidieaanvragen voor 2022 is gebleken dat aanbieders hier weinig gebruik van hebben gemaakt. Dit heeft vooral te maken met de onzekerheid over de doorontwikkeling van beschermd wonen regionaal.

Wel zijn in 2022 31 spoedplekken voor beschermd wonen ingezet, om de wachtlijst terug te dringen. Deze plekken zijn meerjarig incidenteel beschikbaar. Door deze extra plekken kan een deel van de wachtlijst in de loop van het jaar instromen en wordt doorstroom vanuit beschermd wonen gerealiseerd. Regiogemeenten hebben daarnaast ook ingezet op de lokale ontwikkeling van beschermd thuis. Er zijn in de regio meerdere pilots gestart om psychisch kwetsbare personen lokaal een passend alternatief voor beschermd wonen te bieden.

1) Op moment van schrijven zijn nog geen cijfers per peildatum 31 december 2022 bekend.

Hoewel het effect nu nog niet zichtbaar is in de omvang van de wachtlijst, is hierdoor wel meer doorstroom vanuit beschermd wonen mogelijk geworden. Ook is onnodige instroom op de wachtlijst van beschermd wonen voorkomen.

Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2032

De bestaande toekomstvisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang is aangevuld met de vereisten uit de Norm voor opdrachtgeverschap (NvO) en uitgewerkt in de Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2032 voor de Regio IJssel-Vecht. Onderdeel hiervan is het samen met de lokale gemeenten uitwerken van de lokale plannen. In de tweede helft van 2022 is een regionaal procesplan opgesteld, waarin aandacht is voor regionale afstemming en leren van best-practices.

Tussenvormen

We verbreden het spectrum van wonen en zorg door meer tussenvormen tussen ambulante zorg en intramuraal wonen mogelijk te maken. Hiertoe zijn afgelopen jaar diverse pilots/ tussenvoorzieningen gestart in Zwolle (zie voor een overzicht van de initiatieven spoor 5 Wonen en zorg).

Daarnaast hebben we in de tweede helft van 2022 het aanbestedingstraject voor geclusterd wonen van beschermd thuis in Zwolle verder uitgewerkt en afgestemd met potentiële aanbieders en de participatieraad. De input die we van stakeholders hebben ontvangen wordt verwerkt in de aanbestedingsdocumenten.

Toegang

De keuze is gemaakt om de toegang tot beschermd wonen (en beschermd thuis) vanaf 2024 lokaal bij het Sociaal Wijkteam te beleggen. De tweede helft van 2022 is benut om de stip op de horizon (1 januari 2024) zo goed mogelijk in beeld te brengen en wat nodig is om daar te komen. Om de implementatie in 2023 goed te laten verlopen, wordt een projectleider ingezet.

Landing in de wijk

De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis gaat niet alleen over (nieuwe) vormen van wonen en begeleiden, maar ook over het streven naar de juiste balans tussen draagkracht en draaglast in de wijk. Dit noemen we 'Landing in de wijk'. Daarvoor wordt gekeken naar inwonersparticipatie, waaronder de inzet van ervaringsdeskundigen, sociale contacten en ontmoeting en destigmatisering (het doorbreken van negatieve beeldvorming van psychisch kwetsbare personen). Belangrijke vraagstukken hierbij zijn in hoeverre het bestaande aanbod van de sociale basis bijdraagt, of kan bijdragen aan landing in de wijk, welk aanbod we nog missen en hoe we optimaal kunnen sturen op verbinding tussen bestaande

initiatieven. Dit thema is in de tweede helft van 2022 opgepakt voor nadere uitwerking in samenwerking met spoor 1 Sterke sociale basis en spoor 5 Wonen en Zorg.

Korte vooruitblik

In de eerste helft van 2023 stellen we de aanbestedingsdocumenten voor geclusterd wonen beschermd thuis vast en vervolgens worden deze gepubliceerd. Het streven is om vanaf 1 juli 2023 basiscontracten te hebben afgesloten met geselecteerde aanbieders.

Daarnaast zal er een projectleider Beschermd Wonen starten die samen met het SWT en GGD de implementatie van de toegang tot beschermd wonen en beschermd thuis vanaf 2024 oppakt. Ook verkennen we de mogelijkheden van de inzet van time-out plekken. Hiermee willen we voorkomen dat psychisch kwetsbare inwoners onnodig hun woning moeten verlaten, omdat ze tijdelijk vastlopen in de eigen woonsituatie. Een time-out voorziening kan helpen voor betrokkenen om tot rust te komen, nieuwe afspraken te maken en om na een kort verblijf weer terug te keren naar de eigen woonsituatie.

Daarnaast zullen we op basis van inventarisatie en toetsing van het bestaande aanbod bepalen of aanvullend aanbod en/of interventies nodig zijn om de landing in de wijk goed te laten verlopen.

Regionaal blijven we werken we aan de nieuwe contractering voor beschermd wonen en begeleid wonen, de doorontwikkeling van de toegang en de governance vanaf 2024. Dit pakken we op in werkgroepen samen met de beleidsadviseurs uit de regio.

Spoor 3 **Jeugd: Herstel in het gewone leven**

Spoor 3 Samenvatting

Context

Voor wie

Focus op kwetsbare gezinnen en jongeren. Aantal jeugdigen in jeugdzorg: ongeveer 4.100
 Waarvan jeugdhulp met verblijf: ongeveer 480

Financieel

Budget lokaal 2021: € ca. 40 mln
 Oorspronkelijke besparing: € 4,7 mln
 Gerealiseerd: € 1,15 mln
 Nog realiseren (2020-2024): € 0,35 mln

Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Inrichten preventie	Effecten coronacrisis
Samenwerking SWT- contract-management-beleid-zorgaanbieders	Verwijzing door GI's en huisartsen
Lokale budgetten	Inkoopmodel RSJ
Budget en maatregelen Rijk	

Stakeholders

- Jeugdigen en opvoeders
- Sociale Wijkteams
- (Huis)artsen
- Welzijnsorganisaties
- Onderwijs
- Kinderopvang
- Jeugdhulpaanbieders
- Jeugdbescherming en -reclassering
- Veilig Thuis
- Regiogemeenten
- Regionaal Serviceteam Jeugd
- Rijk

Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (activatie, contacten)
- 2: Beschermd wonen (overgang jeugdzorg)
- 4: Participatie (dagbesteding, opleiding en werk)
- 5: Wonen (beschikbare passende woningen)
- 6: Één gezin, één plan

Hervorming

Probleem:

Gezinnen vinden (eenvoudige) ondersteuning nog te laat. Via huisartsen en scholen nog te vaak/makkelijk verwijzing naar zwaardere jeugdhulp. Aanbod is vaak nog leidend in plaats van de vraag en context.

Hervormingen:

- Meer oplossingen dichtbij: thuis op school en in de wijk
- Normaliseren opvoedingsuitdagingen: het gewone leven en veerkracht van jeugdigen en ouders zijn het vertrekpunt
- Breed kijken naar systeem voor structurele oplossingen
- Van aanbod- en productgericht werken naar vraag- en resultaatgerichte oplossingen

Gewenste resultaten:

- Minder schooluitval en meer participatie
- Eerder passende hulp beschikbaar, mede door passende verwijzing
- Afname zware zorg waar mogelijk
- Duurzamere effecten van de hulp door betere aansluiting bij dagelijks leven

Uitdagingen/risico's:

- Beperkte invloed op regio
- Beperkte invloed op verwijzers, terwijl gemeente wel verplicht de rekening van de toegewezen zorg betaalt
- Belang en effecten en resultaten van preventie zijn niet makkelijk aantoonbaar

Gerealiseerd tweede halfjaar 2022

- Concept nieuwe deel 2 Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp af
- Eerste parents house gevuld
- Kinderen BSO+ naar reguliere opvang
- 33 casussen opgepakt in proeftuin Samenspel in de wijk
- Meer eigen inzet Sociaal Wijkteam
- Transformatieconvenant rondom ambulantisering jeugdhulp ondertekend door gemeenten Regio IJsselland
- Beoogde besparing behaald

4 Spoor 3

Jeugd: Herstel in het gewone leven

Ontwikkelingen

In 2022 is de samenleving weer opengegaan. We zien dat corona een vergrootglas is geweest voor al langer bestaande maatschappelijke patronen die het opvoeden en opgroeien onder druk zetten. We zien dat de mentale gezondheid van jongeren afneemt, dat zij steeds meer prestatiedruk ervaren en dat (ook) onder jongeren de eenzaamheid toeneemt. Tegelijkertijd is er sprake van een druk op de arbeidsmarkt voor professionele hulpverleners, waardoor met name bij zware hulpvragen de noodzakelijke hulp niet altijd zo snel beschikbaar is als we zouden willen.

In deze werkelijkheid hebben we te maken met stijgende uitgaven jeugdhulp door ontwikkelingen waarop we als gemeente weinig invloed hebben, zoals de noodzaak om tariefdifferentiatie toe te passen, hoge inflatiecijfers en stijgende (energie)lasten. De landelijke Hervormingsagenda Jeugd heeft nog steeds geen vorm gekregen. Het knelpunt in de overleggen zit op de financiën.

Dit alles onderstreept het belang om gezinnen met ondersteuningsvragen integraal te helpen met duurzame oplossingen. Van belang is om problemen niet te veel te individualiseren maar om kritisch te blijven kijken naar de opvoedidealen, mechanismen in het onderwijs en de maatschappelijke context waarin kinderen en jongeren opgroeien. Daar werken we hard aan met onderstaande interventies.

Update voortgang

Preventie

Samen voor een stevige basis

Voor alle 14 scholen in het programma is een analyse van het jeugdhulpgebruik gemaakt en zijn gesprekken gevoerd over een andere inzet op school, waardoor leerlingen minder beroep hoeven te doen op vormen van specialistisch onderwijs en/of specialistische jeugdhulp. Bij 5 scholen is inmiddels een programma in uitvoering, bij de overige scholen is dit nog in voorbereiding.

Uitgelicht: De Sluis (Speciaal basisonderwijs)

Bij De Sluis is het naschoolse aanbod uitgebreid. Het gaat om muziek, drama, bewegen en creativiteit. Hiervoor worden deskundige derden ingezet. Er zijn 2 activiteiten per dag; één voor de bovenbouw, één voor de onderbouw. De 'Sluiskamer' is een huiskamer in school. Hier kunnen kinderen uit de bovenbouw naartoe. Door middel van een gevarieerd aanbod leren de kinderen om hun vrije tijd in te vullen en om om te gaan met verantwoordelijkheden.

De rol van de coördinator van deze activiteiten wordt groter doordat ze iedereen kent, ook ouders. Dit is een belangrijke factor bij het 'om het kind heen staan'. Kinderen waar zorgen over zijn, worden gericht benaderd voor deelname aan het aanbod. Ouders komen dichterbij school te staan door de extra contactmomenten. De coördinator is aanspreekpunt voor ouders die even hun verhaal kwijt moeten. Kinderen bloeien op doordat ze een passende hobby ontdekken.

De school leert van de betrokken deskundigen om zo aanbod en aanpak in de school te integreren. Alle professionals in de school leren van elkaar, inclusief die van de buitenschoolse opvang.

Werkzame elementen: laagdrempeligheid, aanbod dichtbij en gevarieerd.

In de tweede helft van 2022 heeft de nieuwe programmaleider een ronde langs alle scholen gemaakt. Een belangrijke conclusie uit die ronde is de behoefte om niet alleen te kijken naar effecten na een aantal jaren, maar ook op kortere termijn al lessen te trekken uit de programma's met scholen. Ook is een belangrijke conclusie dat de beelden bij ons als gemeente, de scholen en de betrokken partners nogal uiteenlopen over wat normaliseren in de praktijk betekent en wie daar welke rol in pakt. We denken dat we het over hetzelfde hebben, maar op uitvoeringsniveau blijken de verwachtingen anders. Hier is investering nodig op verwachtingen en rolverdeling.

Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

In 2021 is een tussenevaluatie van de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp opgesteld. De raad is hierover apart geïnformeerd ([Document Zwolle - Informatienota Tussenevaluatie Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp.docx - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)). De uitkomsten zijn in de eerste helft van 2022 besproken met het Primair en Voortgezet Onderwijs in Zwolle. Na de zomer zijn de uitkomsten hiervan verwerkt in een concept nieuw deel 2 voor de samenwerking passend onderwijs en jeugdhulp voor de periode 2023-2026. Hierin bouwen we voort op de visie en uitgangspunten zoals verwoord in de Ontwikkelagenda 2017. Het nieuwe deel 2 wordt in het eerste half jaar 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Toegang

Sterk ouderschap, scheiden zonder schade

In Zwolle werken we intensief aan het voorkomen van complexe scheidingen. In 2022 zijn we samen met de drie Zwolse woningcorporaties gestart met een pilot Parentsouses. Door een van beide ouders een eigen tijdelijke plek te bieden wanneer dat op andere manieren niet lukt, nemen conflicten af en kunnen ouders hun rol voor het gezin blijven vervullen. Het eerste Parentsouse van Zwolle is op 7 juli geopend. Dit Parentsouse zit ondertussen vol. We verkennen de mogelijkheid voor het openen van een tweede locatie. Daarnaast hebben we in 2022 het relatie- en scheidingssteam verder ontwikkeld. Het doel van het relatie- en scheidingssteam is het voorkomen van complexe scheidingen en negatieve gevolgen voor kinderen en daarmee inzet van specialistische jeugdhulp. We ontwikkelen een laagdrempelige, integrale aanpak op een centrale plek met kennis en ervaring over relaties en scheiden en financiële en juridische vraagstukken. In deze pilotfase richten we ons op de stadsdelen Noord en West. Sinds eind november 2022 kunnen inwoners terecht op een overzichtelijke website: www.zwolle.nl/relatiesenscheiden of een afspraak maken met het relatie- en scheidingssteam. Steeds meer inwoners met vragen over relaties en scheiden vinden op eigen kracht dit hulpaanbod. We monitoren of de hulp aansluit bij de behoeften van inwoners en een preventief effect heeft. De eindevaluatie is in de eerste helft van 2023.

BSO+

Omdat kinderen met een ondersteuningsvraag lang niet altijd terecht konden op een reguliere Buitenschoolse opvang, ontvingen veel van deze kinderen jeugdhulp. Daarom is in 2019 gestart met een pilot BSO+. In 2022 hebben 28 kinderen gebruik gemaakt van BSO+, die anders gebruik zouden maken van jeugdhulp.

Daarnaast is ook een eerste stap gemaakt in de overgang van BSO+ kinderen van een Speciaal Onderwijslocatie naar reguliere opvang. Het gaat hierbij tot nu toe om 8 kinderen. In de financiële paragraaf is te lezen welke besparing dit heeft opgeleverd.

Voor de zomer van 2023 bouwen we het aanbod van BSO+ volledig af en kunnen deze kinderen gebruik maken van opvang via een reguliere kinderopvangorganisatie. Dit betekent dat we als gemeente geen meerkosten meer betalen.

Dyslexie

Met ingang van schooljaar 2022-2023 is de proeftuin dyslexie van start gegaan. Per 1 november is de poortwachter gestart met het screenen van alle dossiers die door scholen worden aangemeld voor diagnostiek dyslexiezorg. Het jaar 2023 wordt gebruikt om het proces rondom de poortwachter met onderwijs en zorgaanbieders en de monitor toegang dyslexiezorg in te regelen. Er is een keuze gemaakt over de invulling van extra ondersteuning bij dyslexie binnen het onderwijs. De verdere uitwerking en invoering daarvan én het versterken van preventie worden in het eerste half jaar van 2023 opgepakt door het onderwijs.

De proeftuin loopt door tot en met schooljaar 2023-2024. De eerste tussentijdse evaluatie wordt in mei 2023 uitgevoerd. Dan verwachten we ook de eerste resultaten te hebben van de inzet van de poortwachter.

In 2020 en 2021 waren het aantal cliënten in dyslexiezorg en de daarmee gemoeide uitgaven lager dan in 2019. Naar verwachting zijn corona en de aanpak daarvan in die jaren van invloed geweest. Of er sprake is van een eenmalig of van een blijvend effect is nog niet duidelijk. Een eerste indicatie daarvan geven de definitieve cijfers over 2022, die bij de eerste tussentijdse evaluatie beschikbaar komen.

Proeftuin Jeugd: Samenspel in de Wijk

Vanaf september zijn we in de proeftuin in de stadsdelen Zuid en West aan de slag met casuïstiek. In totaal zijn 33 casussen opgepakt. Dit betreft deels nieuwe vragen (zowel licht als complex) en deels vastlopende casuïstiek. De ingebrachte casussen zijn representatief voor de casuïstiek die professionals van het Sociaal Wijkteam in hun caseload hebben. Het valt op dat de nieuwe hulpvragen regelmatig voorgesorteerde vragen zijn. Dat wil zeggen dat de hulpvrager de oplossing vaak al heeft bedacht (al dan niet op advies van een toeleider, zoals een school) en aan het Sociaal Wijkteam vraagt om deze oplossing te bekostigen. Wat betreft de complexe vastlopende casuïstiek zien we dat er veel hulp is ingezet, maar dat het vooral een herhaling is van oplossingen die niet blijken te werken. Meer van hetzelfde of vergelijkbare zorg maar zwaarder wordt ingezet, terwijl er iets anders nodig is.

Bij het bespreken van een casus in de proeftuin nemen we de tijd om uit te zoomen. Dit doen we systemisch. Dit betekent dat we kijken naar de bredere context en belangrijke relaties van de betrokkenen, in plaats van de hulpvraag individueel en klachtgericht te benaderen. Het loslaten van het denken in kindgerichte oplossing vraagt een omslag in denken en werken van alle betrokkenen: hulpvrager, wijkteamprofessionals, jeugdhulpaanbieders en ouders. Dit is een intensief veranderproces. Tegelijkertijd wordt de meerwaarde van het breed en anders kijken gevoeld. Professionals ervaren dat ze door deze manier van werken tot andere, meer duurzame oplossingen komen. Dus niet meer: het kind moet 'gefixt' worden, maar kijken naar de context van het kind en dan onderzoeken hoe we deze context kunnen aanpassen aan het kind in plaats van andersom. De gekozen oplossing is vaak ook anders en doet meer recht aan de hulp vragende. De ondersteuning richt zich niet op de symptomen, maar op de onderliggende oorzaken van de problemen. In de ondersteuning wordt in veel gevallen met en aan de volwassenen gewerkt: ouders, school en andere belangrijke relaties voor het kind. Dit is belangrijk omdat zij een belangrijke rol spelen in de problematiek die kinderen ervaren en in de oplossing ervan².

Een beter beeld krijgen bij de manier waarop we breed kijken binnen de proeftuin? Kijk dan naar dit filmpje dat ook gebruikt is tijdens de landelijke 'Voor de jeugddag':

[Gemeente Zwolle proeftuin Samenspel in de wijk - YouTube](#)

De manier waarop we kijken en werken binnen de proeftuin, leidt tot minder inzet van jeugdhulpoplossingen. Zoals eerder aangegeven ligt de oplossing van het probleem lang niet altijd op kindniveau. Daarnaast werkt het Sociaal Wijkteam zelf met inwoners aan de oplossingen (eigen inzet) in plaats van door te verwijzen naar specialistische jeugdhulp. Expertise vanuit het wijkteam (collega's onderling met verschillende disciplines) of van andere partners wordt daarbij benut. Ook worden oplossingen gevonden in de sociale basis. Zo bleek tijdens de casuïstiekbesprekingen dat er meerdere situaties waren waarin ouders van kinderen met autisme overbelasting ervoeren. Hiervoor wordt in samenwerking met Zwolle Doet een lotgenotengroep gestart. Op deze manier werken we aan de beweging van individuele oplossingen naar het samenbrengen van vragen.

In de proeftuin zijn we samen aan het leren. We werken met alle betrokkenen aan een dynamische leeragenda waarin we elke 3 maanden onze leervragen evalueren..

2) Zie ook het rapport: 'Betrek mij gewoon!' Op zoek naar verbeterkansen voor de jeugdhulp in het casuïsonderzoek Ketenbreed Leren

Sociaal Wijkteam biedt meer ondersteuning

Het Sociaal Wijkteam zet in op het zelf meer bieden van ondersteuning. Meer 'eigen inzet' en regie zijn ook onderdeel van de aangescherpte visie en doelen van het wijkteam zoals voorgelegd aan de raad in september 2022. Ten opzichte van vorig jaar is de (registratie) van de eigen inzet van het wijkteam met 5,5% gestegen (totaal Wmo en jeugd). Voor wat betreft jeugd komt dit deels door het daadwerkelijk meer leveren van eigen inzet (goede voorbeelden zijn de Proeftuin Jeugd en de inzet van medewerkers in het Relatie- en Scheidingsteam) en deels is dit te verklaren door extra sturing op de registratie van de eigen inzet. De binnen de begroting ingeboekte besparing is hiermee gerealiseerd, zie hiervoor ook de financiële paragraaf. Het monitoren van de eigen inzet wordt in de volgende fase onderdeel van het dashboard sturingsinformatie Jeugd.

Passende jeugdhulp

Sturingsinformatie Jeugd

Om te komen tot meer zicht, inzicht en grip op de inzet van en de uitgaven jeugdzorg, verbeteren we onze sturingsinformatie. In juni 2022 is aan de raad in een besloten bijeenkomst een eerste concept van het dashboard met financiële informatie over de jeugdzorg getoond. Dit dashboard wordt nu doorontwikkeld tot een dashboard waarin ook de gewenste beleidsbewegingen getoond worden. In dat kader zal in 2023 ook de eigen hulpverlenende inzet van het Sociaal Wijkteam worden opgenomen in het dashboard. In 2023 ontwikkelen we al lerend in de praktijk – en mede geïnspireerd door het sturingsmodel van de gemeente Utrecht – een Zwols sturingsmodel jeugdzorg.

Nieuw inkoopmodel jeugdhulp

Eind 2022 is de regionale aanbestedingsprocedure voor de nieuwe raamovereenkomsten met jeugdhulpaanbieders succesvol afgerond. Dat betekent dat we per 2023 werken met een nieuw inkoopmodel. Het nieuwe inkoopmodel jeugdhulp faciliteert de inhoudelijke verbeteringen waar we in het kader van de Hervormingsagenda Sociaal Domein hard aan werken, beter dan het eerdere inkoopmodel. Zie ook de nadere toelichting bij [de informatienota impact nieuwe tarieven jeugdhulp 2023](#).

Afwegingskader Jeugdhulp

In 2022 zijn we in Zwolle gestart met een traject over het maken van keuzes over de inzet van jeugdhulp in Zwolle. Doelstelling was te komen tot een afwegingskader jeugdhulp. Begin september kwamen ruim 60 mensen uit het brede jeugddomein in Zwolle bijeen om zich te laten inspireren door Merei Lubbe, Bert Wiene, Laura Batstra én elkaar. We gingen met elkaar in gesprek over het verdelen van schaarste, over het omarmen van variëteit, het grenzen stellen aan maakbaarheid en het stoppen met onnodige zorg.

Eind september en begin oktober vonden vervolgens nog vier werkbijeenkomsten plaats om de inspiratie te concretiseren in een afwegingskader; dat gaandeweg de werktitel 'weegwijzer' kreeg. Parallel en deels gebaseerd op de opbrengst uit deze bijeenkomsten, werkten we aan een voorstel voor een aangepaste Verordening Jeugdhulp. In een nieuwe verordening zullen we duidelijker regelen hoe het Sociaal Wijkteam hulpvragen van jeugdigen en ouders oppakt en explicieter aangeven welke vormen van ondersteuning, hulp of zorg kunnen worden verkregen op grond van andere wettelijke kaders.

In november zijn de woordvoerders Jeugd uit de gemeenteraad uitgenodigd voor een ambtelijke informatiebijeenkomst over het traject inzake het afwegingskader en het voorstel voor een aangepaste Verordening Jeugdhulp.

Afbouw gesloten jeugdhulp

Samen met de jeugdregio Twente en de jeugdregio's in Gelderland is een plan vastgesteld om de instroom in gesloten jeugdhulp te verminderen. Voor de concretisering van dit plan hebben de jeugdregio's zich tot doel gesteld de instroom per jaar met 5% te verminderen vanaf 1 januari 2022.

In IJsselland worden ongeveer 30 jeugdigen geplaatst in een JeugdzorgPlus instelling. De raad wordt over de voortgang hiervan in het eerste kwartaal van 2023 geïnformeerd.

Ambulantiseren en kleinschalig gezinsgericht wonen

In het kader van het nieuwe inkoopmodel hebben de gemeenten in de jeugdregio IJsselland in het najaar 2022 met de betreffende jeugdhulpaanbieders een Transformatieconvenant opgesteld. Daarin zijn afspraken gemaakt over hoe we gezinnen met een ondersteuningsvraag vaker helpen met ambulante hulp in plaats van hulp met verblijf. En ook over het ontwikkelen van meer kleinschalige, gezinsgerichte woonvoorzieningen.

De raad wordt via een informatienota (toezending op 23-2-2023) nader geïnformeerd over het Transformatieconvenant.

Korte vooruitblik

Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

Het nieuwe deel 2 van de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp wordt in het eerste half jaar van 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Gewijzigde Verordening Jeugdhulp

Vanuit het project Afwegingskader jeugdhulp is een voorstel voor een gewijzigde Verordening Jeugdhulp Zwolle in voorbereiding. Deze zal in het voorjaar van 2023 voorgelegd worden aan de Participatieraad en vervolgens ter besluitvorming aan de raad worden gezonden.

Werk- en inspiratiebijeenkomst Afwegingskader jeugdhulp

Spoor 4 **Participatie: Het potentieel verzilveren**

Spoor 4 Samenvatting

Context

Voor wie

Kwetsbare inwoners voor wie extra inspanning nodig is om op de arbeidsmarkt te komen.

Financieel

Financiële opbrengsten of besparingen vallen niet binnen het kader van de hervormingsagenda.

Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Uitvoering: IO, Tiem, SWT, Rmc en RBZ	Effecten coronacrisis
Aansturing betaalde partners	Werkgevers en opleiders
Versterken samenwerking	Ontwikkelingen economie en arbeidsmarkt

Stakeholders

- Tiem
- Werkgevers, onderwijs en andere publiek-private partners
- Inkomensondersteuning
- Sociaal wijkteam
- Partijen Sterke sociale basis

Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (activatie, netwerk)
- 2: Beschermd wonen (randvoorwaarde Beschermd thuis)
- 3: Jeugd (daginvulling, opleiding, werk)

Hervorming

Probleem:

Het potentieel van inwoners die langs de kant staan zonder werk wordt nog onvoldoende gezien en verzilverd.

Hervormingen:

- Meer regie voor de inwoner
- Integrale toegang (niet per se fysiek): vanuit zelfde visie ondersteunen en verwijzen
- Bieden divers aanbod laagdrempelige werkplekken
- Meer denken vanuit de totaaloplossing (creatief denken en soms afwijken van de regels)

Gewenste resultaten:

- Soepele overgang tussen school en werk
- Stappen zetten met helderheid over financiële impact, stapje terug ook mogelijk.
- Werkplekken die passen bij behoefte inwoner

Uitdagingen/risico's:

- Krapte op de arbeidsmarkt (dit is ook een kans)
- Werken vanuit dezelfde visie
- Zorgen dat inwoner geen last heeft van de achterliggende verschillende wetten en regelingen
- Geschotte budgetten

Gerealiseerd tweede halfjaar 2022

- Start tweede groep deelnemers sociale coöperatie, totaal aantal deelnemers 16. Zij krijgen de ruimte om ondernemerschap uit te proberen. Vrijwillig (met behoud van uitkering), maar niet vrijblijvend.
- Ruim de helft (16 van de 30) van de plekken voor een Startbaan zijn ingevuld. Eerste lessen over deze laagdrempelige werkplekken zijn geleerd.
- Het Innovatielab is in afrondende fase, inzichten en lessen worden vertaald in een vervolproces.

5 Spoor 4

Participatie: Het potentieel verzilveren

Ontwikkelingen

Ook in de tweede helft van 2022 hebben nog steeds te maken met krapte van personeel op de arbeidsmarkt. Dat zal de komende jaren aanhouden. Dit merken we concreet in de tekorten in de uitvoering van ondersteuning zoals bij leerlingenvervoer en huishoudelijke hulp. Daarnaast staan ook grote opgaven onder druk, zoals de energietransitie.

De mensen die instromen in de bijstand kennen meer en/of grotere problemen, wat hen kan belemmeren in deelname aan het arbeidsproces. Het grootste deel van het bijstandsvolume wordt gevormd door mensen die langdurig bijstandsafhankelijk zijn. Toch zien we nog een gestage uitstroom. Dit zien we terug in de ontwikkeling van het bijstandsvolume:

Stand	december 2020	juli 2021	december 2021	juli 2022	december 2022
Aantal dossiers	3.840	3.727	3.619	3.585	3.541
Dossierstijging van:		113	-108	-34	-44

In 2019 daalde het bijstandsvolume. Sinds de beperkende maatregelen na de uitbraak van het coronavirus zagen we een stijging. In 2021 en 2022 werd dit weer gevolgd door een daling. Deze daling blijft zich voortzetten, ondanks de complexiteit voor deze inwoners om uit te stromen naar werk of opleiding.

Het aantal mensen dat gebruik maakt van de WW is gedaald:

Aantal mensen met WW	december 2022	daling tov juli 2021
Regio Zwolle	4.327	0,4 % [4.346]
Nederland	154.414	1,4 % [156.636]

Bron: Regionale maandcijfers arbeidsmarktinformatie

Update voortgang

In dit spoor blijven wij de uitstroom van mensen die al langer in de bijstand zitten stimuleren. Door de krapte op de arbeidsmarkt hebben zij meer kans om uit te stromen. Dat krijgt specifiek vorm in onderstaande onderdelen:

Laagdrempelige werkplekken

Hier wordt in de praktijk getoetst of met het bieden van laagdrempelige werkplekken de overgang naar betaalde arbeid verbetert voor Zwollenaren die al twee jaar of langer afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. De plekken zijn laagdrempelig, omdat er minder eisen aan deelnemers wordt gesteld dan bij het huidige aanbod en het gaat om passend werk. Zo stimuleren we een grotere uitstroom naar betaald werk.

We hebben twee concepten voor laagdrempelige werkplekken in uitvoering:

1. Uitkering inzetten als loon

Dit noemen we de Startbaan. In de zomer van 2021 is de werving van kandidaten voor deze nieuwe uitvoeringspraktijk in samenwerking met Werkcoöperatie de Middencirkel gestart. In totaal hebben 110 mensen zich aangemeld. Met 16 is een overeenkomst aangegaan. Daarnaast staan 5 Startbanen tijdelijk on hold. In de meeste gevallen door langdurige ziekte. Verder zijn 18 mensen na aanmelding uitgestroomd naar regulier werk, en 9 kandidaten zijn actief in een ander traject van Tiem of een partner.

Meer dan de helft van de aanmeldingen kreeg geen vruchtbaar vervolg om uiteenlopende redenen. Zo bleken kandidaten toch (nog) niet in staat om te werken, trokken kandidaten zich weer terug of waren niet meer te bereiken. Ook bleek een flinke groep die zich aanmeldde niet tot de doelgroep te behoren. Deze mensen zijn waar mogelijk wel naar een passende oplossing verwezen.

In de praktijk blijkt, voor de kandidaten die willen en voldoen aan de minimale eisen dat het aantal werkuren (28 uur per week) vaak niet haalbaar is. Een aantal redenen hiervoor illustreren we met onderstaande casussen.

Uitgelicht:

Casussen die schetsen waarom gestelde aantal werkuren (28) vaak te hoog ligt

Maria woont sinds 2022 zelfstandig. Daarvoor woonde ze beschermd. Al lange tijd maakte ze gedurende twee dagdelen gebruik van dagbesteding bij een zorginstelling. Ze heeft veel moeite met vroeg opstaan door een verstoord dag- en nachtritme. In november 2022 heeft ze zich aangemeld voor de Startbaan. In de oriëntatiefase is ze gestart met 3,5 tot 4 uur per week in de zorg, wat aan het eind van die maand opliep naar 6 uur per week. Lukt het Maria niet vaker dan één keer per week om om 10.00 uur op te staan. Haar wens is om in de toekomst fulltime te werken.

Alice is een alleenstaande moeder. Zij heeft een zoon van 12 die naar het speciaal onderwijs gaat. Alice maakt zich veel zorgen over haar zoon. Ze moet regelmatig naar gesprekken op school. In dit soort gesprekken, maar ook met vrienden en familie kan ze niet snel schakelen en vertelt ze alles heel gedetailleerd. Hierdoor kan ze moeilijk haar grenzen bewaken. Ze besteedt tijd aan anderen in plaats van aan zichzelf, waardoor ze vaak vermoeid is. Dit gaat ook ten koste van haar inzet op het werk. Naast de Startbaan wordt Alice gecoacht in het aangeven van grenzen en is wederzijds besloten om het gemiddelde aantal werkuren te verhogen van 12 naar 18 uur per week. Dat is wat Alice graag wilde.

Kim is 23 jaar oud en werkt 15 uur per week in de schoonmaak. Ze heeft een mooie ontwikkeling doorgemaakt in het aanleren van werknemersvaardigheden, zoals houden aan afspraken, op tijd komen, plannen van vrije dagen. Spijtig genoeg heeft ze lichamelijke klachten die haar regelmatig veel pijn veroorzaken, waardoor ze met regelmaat niet of nauwelijks kan werken. Ze schaamt zich hiervoor en dus weet haar werkgever niet wat er aan de hand is. Meer uren werken is op dit moment niet haalbaar.

Uitgangspunt voor de Startbaan is de intrinsieke motivatie. Het aantal aanmeldingen ligt nog steeds erg laag als we kijken naar de totale omvang van de kandidaten die er voor in aanmerking komen. We zetten ons via verschillende kanalen actief in.

In de zomer van 2023 wordt de Startbaan geëvalueerd. Daarbij kijken we in hoeverre de veronderstelling klopt dat we met deze methode een doorbraak realiseren op langdurige bijstandsafhankelijkheid. We zien nu al duidelijk dat de overgang van 'inactief' langs de kant staan zonder werk naar betaald werk voor de meeste deelnemers erg groot is.

2. Sociale coöperatie

Dit is een collectief van bijstandsgerechtigden die langdurig (meer dan 2 jaar) langs de kant staan en via een sociale coöperatie rust en ruimte krijgen om ondernemerschap uit te proberen. Het kan als voortraject dienen voor het traject Parttime Ondernemen (Regionaal Bureau Zelfstandigen).

Deelnemers

Het streven was 7 á 8 deelnemers in het eerste jaar te hebben. In het tweede jaar uit te groeien naar 15 deelnemers. In oktober 2022 is met de tweede groep gestart. Totaal aantal deelnemers bedroeg toen 16. De verwachting is dat een deel door zal stromen naar een traject bij het Regionaal Bureau Zelfstandigen. Het is nu nog te vroeg om dat deel te kwantificeren.

Deelnemers maken persoonlijke ontwikkeling door, doen kennis op over ondernemerschap, maar ook zelfkennis in wekelijkse bijeenkomsten, trainingen en workshops.

Een ander voordeel van deelname is dat zij zakelijke kosten kunnen aftrekken. Ondanks de korte looptijd ervaren deelnemers positieve effecten van de groep (omzien naar elkaar, bijspringen als dat kan). Er wordt een gevoel van veiligheid ervaren.

Het is de bedoeling dat de deelnemers op jaarbasis €1.200 verdienen. Dat is nog niet aan de orde. De verwachting is dat dit geen struikelblok gaat vormen.

Belemmeringen die deelnemers ervaren zijn verschillend. De een heeft moeite om te wennen aan het nieuwe dagritme, terwijl de andere opvang voor kinderen moet regelen of geen vervoermiddel (fiets) heeft.

Uitvoeringsmodel

In de afgelopen jaren (vanaf 2013) zijn keuzes gemaakt die geleid hebben tot de uitvoeringsketen zoals die nu functioneert. Deze keten bestaat uit de afdeling Inkomensondersteuning, Sociaal Wijkteam, RMC, Tiem en Regionaal Bureau Zelfstandigen. In de praktijk lopen we tegen een reeks knelpunten aan. De verschillende uitvoeringsorganisaties zien kansen om de ketensamenwerking te verbeteren en de bereidheid zich hiervoor in te zetten wordt op alle niveaus (van uitvoering tot management/directie) gevoeld.

In het voorjaar van 2022 is het team met professionals vanuit Tiem, Sociaal Wijkteam en Inkomensondersteuning in het Innovatielab onder leiding van een projectleider van start gegaan en zij zullen doorgaan tot en met februari 2023.

In de tweede helft van 2022 heeft het prototype voor dienstverlening verder vorm gekregen en is verder getest met de inwoners wat zij een prettige manier van benaderen en ondersteunen

vinden. In het hele proces staat steeds de eindgebruiker, de inwoner centraal. Bij het inrichten van het prototype is ook een ervaringsdeskundige ingezet om mee te denken.

Ook zijn verschillende methodes getest om tijdig de participatievraag van inwoners te signaleren en om vervolgens te zorgen dat die ook beantwoord wordt.

Uitgelicht:

Kees en Marion komen er financieel niet meer uit

Kees werkte als ZZP'er en deed kindertheater op scholen, maar dat hield op tijdens de coronacrisis. Hierdoor viel een groot deel van zijn inkomen weg. Daarna werkte hij deels als jongerencoach, maar ook dit was niet genoeg om rond te komen en uitbreiding was niet mogelijk.

Marian werkte al 7 jaar niet meer, in het verleden had ze wel gewerkt in de financiële administratie en ze had veel vrijwilligerswerk gedaan in die richting. Zij wilde graag werken maar gaf aan dat 'niemand haar wilde hebben'. Ze was huiverig om in gesprek te gaan hierover. In het contact wekte ze de indruk een vorm van autisme te hebben, hier was echter geen diagnose voor. Sollicitatiegesprekken waren erg lastig voor haar.

Kees en Marion kwamen in aanmerking voor een uitkering voor hun levensonderhoud, maar vanwege hun koopwoning, zou de uitkering in de vorm van een lening (krediethypotheek) worden verstrekt. Dit vonden zij moeilijk.

Alternatieve oplossing: werk en géén uitkering

Door de kennis van het Sociaal Wijkteam van de beperking van mevrouw en het bespreekbaar maken hiervan werd duidelijk dat aandacht nodig was voor de manier van kennismaken bij een nieuw bedrijf. Doordat Inkomensondersteuning goed kon uitleggen wat een uitkering zou betekenen in hun situatie en Tiem kon uitvragen wat de vaardigheden van de beide inwoners waren, was de route naar werk veel verleidelijker dan de route naar de uitkering.

Uitkomst

Marion is na een tweede gesprek met medewerkers van het Innovatielab voorgesteld aan een werkgever die perfect aansloot. Deze werkgever kocht voor haar een auto en gaf haar een fulltime dienstverband. Hierdoor kon zij aan het werk en hadden zij en Kees geen uitkering nodig. Met enkele coachinggesprekken is werk ook passend gebleken en gebleven.

In januari en februari 2023 worden alle bevindingen van het Innovatielab omgezet naar concrete adviezen om de uitvoeringsketen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de inwoners die daar gebruik van maken. Ook wordt het prototype voor uitvoering dan gepresenteerd.

De gemeenteraad wordt in de eerste helft van 2023 afzonderlijk geïnformeerd over de uitkomsten van dit proces, de adviezen en het bijhorende vervolgproces.

Korte vooruitblik

In het komende half jaar verwachten we:

- Evaluatie van de Startbaan.
- De start van de acht ondernemingen door deelnemers aan de sociale coöperatie.
- Bevorderen van soepele overgang tussen school en werk door het uitwerken en toetsen van 'tijdelijke' voorziening dagbesteding en werk (Tussenwerk).
- Uitkomsten van het Innovatielab vertalen naar quick wins en proces voor inrichtingsvarianten.

Spoor 5 **Wonen en zorg**

Spoor 5 Samenvatting

Context

Voor wie

- Ouderen die ondersteuning nodig hebben bij langer zelfstandig/passend wonen
- Inwoners die vanwege een beperking een aangepaste woning nodig hebben
- Jongeren die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te wonen
- Inwoners die vanuit Beschermd Wonen kunnen doorstromen naar een vorm van zelfstandig wonen
- Inwoners die passende ondersteuning nodig hebben in betaalbare woningen

Financieel

Het programma wonen en zorg heeft budget voor capaciteitsinzet en onderzoek. Budget voor innovaties worden zoveel mogelijk verkregen door aanvragen te doen op rijksmiddelen zoals de regeling huisvesting aandachtsgroepen.

Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Prestatie-afspraken woningcorporaties en huurdersraden	Effecten coronacrisis op woningmarkt
Systeem toewijzen (zorg)woningen (beperkter in vrije sector)	Economische ontwikkelingen
	Krapte op woningmarkt

Stakeholders

- Cliënten(vertegenwoordigers)
- Woningcorporaties
- Regiogemeenten
- Zorgkantoor
- Zorgverzekeraar
- Zorg- en welzijnsaanbieders
- Projectontwikkelaars

Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (Inclusieve wijken en betaalbare woningen)
- 2: Beschermd Wonen (beweging Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis)
- 3: Jeugd (betaalbare huisvesting voor niet-studerende jongeren)

Hervorming

Probleem:

Door een tekort aan betaalbare, geschikte woningen en/of woon(zorg)vormen worden duurdere zorgvormen ingezet (waarin wonen en zorg zijn gecombineerd) of zijn duurdere woningaanpassingen noodzakelijk.

Hervormingen:

- Integreren wonen, zorg en welzijn
- Beweging richting inclusieve wijken
- Meer aandacht voor toekomstbestendige woningen en woonvormen
- Diversiteit aan woonvarianten
- Integrale gebiedsaanpak
- Toegankelijke fysieke omgeving
- Vitaal en waardig ouder worden
- Meer maatwerk

Gewenste resultaten:

- Inwoners kunnen in alle fasen van hun leven zo veel mogelijk zelfstandig/passend wonen
- Meer levensloopbestendige woningen
- Meer inclusieve en toegankelijke wijken
- Balans zorgvraag en zorgaanbod in de regio. Evenwichtiger spreiding.

Uitdagingen/risico's:

- Impact ambulantisering voor de buurt
- Invloed regie op commerciële partijen

Gerealiseerd eerste halfjaar 2022

- Aanvraag Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen gehonoreerd voor extra gemengde woonvormen en optomen en/of splitsen woningen (€ 917.000,-)
- Opening woonvorm Betje Wolff
- Doorstart wooncoach 2.0
- In prestatie-afspraken mogelijkheid toegevoegd van onzelfstandige verhuur voor specifieke doelgroep door corporaties

6 Spoor 5 Wonen en zorg

Ontwikkelingen

Het programma Wonen en zorg is in 2021 door de raad vastgesteld. In het programma Wonen en zorg zijn de volgende programmalijnen uitgewerkt:

- Vitale, solidaire en gezonde stadsdelen
- Voldoende geschikte woningen
- Passende zorg & ondersteuning

In de eerste helft van 2022 is een voortgangsrapportage programma Wonen en zorg opgesteld en aan de raad aangeboden.

Update voortgang: voldoende geschikte woningen

Uitstroom beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Naar aanleiding van het onderzoek naar de uitstroom Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ontwikkeling en het rapport In Zwolle kan het, zijn tien aanbevelingen benoemd. Hiervan zijn door WWZ038 de volgende drie punten als meest urgent aangewezen en opgepakt. Hieronder de voortgang op deze punten.

1. Kies voor de bepaling van de huisvestingsopgave voor een onderbouwde aanname

Voor de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis wonen zijn de komende 7 jaar 40 plekken per jaar nodig. Dit is meegenomen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Op dit moment zijn er 26 plekken gerealiseerd en 5 plekken toegezegd. Er is daarnaast concreet zicht op een nieuw woonzorgconcept dat gepland staat voor 2024. Ook voor de transformatie van de Herberg is een aantal plekken in de wijk nodig, namelijk 30 voor de komende 10 jaar. Hiervan zijn er 4 gerealiseerd in de vorm van een opvang in de wijk voor economisch dakloze mensen. Ook wordt gestart met Onder de Pannen in het eerste kwartaal van 2023. Werkgroep Concilium – WWZ038 heeft opdracht gekregen van beide besturen om gezamenlijk de thema's doorstroming en senioren nader te verkennen. De werkgroep zal het resultaat in het voorjaar 2023 aan de beide besturen presenteren.

2. Thuis in de Wijk: oog voor de brede context

Succesvol zelfstandig wonen gaat over meer domeinen dan alleen een dak boven je hoofd. Het is belangrijk hierbij de verbinding te maken tussen wonen, zorg, daginvulling, inkomen en leefomgeving. Dit is een continu uitgangspunt dat we meenemen bij het realiseren van vernieuwende woonzorgconcepten en is het uitgangspunt bij het maken van concrete prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersverenigingen. In de aanbestedingsstrategie geclusterd beschermd thuis wonen zijn deze uitgangspunten prominent benoemd en maken zij onderdeel uit van de selectiecriteria.

3. Kies concrete projecten en experimenteer met andere financiering voor wijkgerichte samenwerking

We verkennen de mogelijkheden van gebiedsgericht werken, waarbij wijkgerichte budgetten mogelijk een uitkomst zijn. Dit verkennen we vanuit WWZ038 in de wijk Aa-landen waar we experimenteren met een vernieuwende werkwijze om vanuit de inwoners aan de slag te gaan met maatschappelijke vraagstukken. In het eerste kwartaal van 2023 start Door de Aa-landen, waarin een groep inwoners en professionals samen aan de slag gaan rondom thema's die leven in de wijk, zoals het creëren van mogelijkheden om elkaar te ontmoeten.

In de jaarschijf 2023 van de prestatieafspraken tussen woningcorporaties, huurdersverenigingen en gemeente is een vertaling gemaakt van bovenstaande prioriteiten naar concrete afspraken.

Algemeen

Ten aanzien van beschermd wonen heeft het bevorderen van de uitstroom en het beperken van de instroom continu de aandacht. We streven naar een zo veelzijdig mogelijk palet aan woon(zorg)initiatieven om voldoende ondersteuning op maat te kunnen bieden. Via de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen zijn middelen gehonoreerd voor het optoppen (het ophogen van een bestaand gebouw met één of meerdere woonlagen) en splitsen van woningen en voor nieuwbouw.

Eind 2022 is aangekondigd door het Rijk dat iedere gemeente een regionale woonzorgvisie moet hebben waarin aandacht is voor alle aandachtsgroepen. Dit wordt ondersteund door de provincie. Het vraagt veel samenwerking tussen het fysieke en sociale domein, omdat aandachtsgroepen een diverse samenstelling kennen; bijvoorbeeld beschermd wonen, maar ook studentenhuisvesting en woonwagenbewoners. Het team Wonen heeft hierin de regie.

Toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen

Er is onderzoek gedaan naar de huisvestingsbehoefte (kwantitatief en kwalitatief) voor senioren. Deze huisvestingsbehoefte wordt vertaald in een actieplan seniorenhuisvesting. Dit is in het voorjaar van 2023 gereed.

Dit actieplan zal ter informatie aan de raad aangeboden worden. Daarnaast verwerken we de uitkomsten hiervan in de gebiedsvisies en zijn ze mede richtinggevend voor de gebiedsontwikkelingen.

WMO-woningen

Doel is het verbeteren van de werkwijze voor de realisatie van aangepaste woningen en het toewijzen van woningen. Hier zal het komende half jaar aan gewerkt worden. Het convenant WMO-woningen wordt in het eerste kwartaal van 2023 geëvalueerd.

Huisvesting voor niet-studerende jongeren

Betaalbare huisvesting voor niet-studerende jongeren is een urgent complex vraagstuk. Gezamenlijk met de corporaties worden nieuwe initiatieven ontwikkeld. Ook in de gebiedsontwikkelingen wordt deze opgave waar mogelijk ingebracht.

Om op grotere schaal betaalbare woningen voor deze doelgroep toe te voegen, wordt gezamenlijk met woningcorporaties verkend hoe extra woningen voor jongeren beschikbaar gesteld kunnen worden in de huidige woningvoorraad en mogelijk in nieuwbouw. In de jaarschijf 2023 is opgenomen dat voor specifieke doelgroepen de corporaties ook niet-zelfstandige woonruimte wil verhuren. Dit was lang niet mogelijk in Zwolle.

Talenteplein (Community 4.2) waar jongvolwassenen met een lichte ondersteuningsvraag wonen en ambulante begeleiding ontvangen is een groot succes. Dit bleek uit de gezamenlijke evaluatie met deelnemers en partijen. Wij hebben daarom een aanvraag bij het Rijk gedaan in het kader van de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen voor vijf extra gemengde woonprojecten. Deze aanvraag is gehonoreerd en er vinden verkenningen plaats rond een eerste locatie.

De pilot wooncoach van Openbaar Belang en MEE is uitgebreid geëvalueerd en er is een doorontwikkeling van het concept. Dit heeft geleid tot de wooncoach 2.0. Er zijn op basis van het geleerde aanpassingen gemaakt in de toeleiding en screening. Daarnaast is de doelgroep uitgebreid met zittende huurders van Openbaar Belang. Er is tevens sprake van cofinanciering van de wooncoach 2.0 door Openbaar Belang.

Flexwonen

Op diverse locaties verkennen we samen met het fysieke domein wat de mogelijkheden zijn voor flexwonen, al dan niet voor aandachtsgroepen. De eerste concrete locatie is in zicht, namelijk het voormalig LTO-gebouw aan de Zwartewaterallee.

Passende zorg & ondersteuning

Maatschappelijke Opvang

De verbouwing van de Herberg is afgerond. Dit zorgt voor individuele ruimten voor Herberggasten en er zal 24-uursopvang zijn. Dat is voor het herstel van de Herberggasten een enorme verbetering. Omdat er nog onvoldoende aanbod van alternatieven in de wijk is, zijn er nu nog slaapzalen in gebruik om de mensen te kunnen opvangen. We streven ernaar deze in de toekomst alleen in te zetten voor de winteropvang regeling of andere noodsituaties.

De voorbereidingen (planologisch, samenwerkingsovereenkomst, beheerplan etc.) voor de woonunits naast de Herberg voor langdurig dakloze mensen zijn in volle gang. Door prijsstijgingen is er vertraging opgelopen, omdat er een andere leverancier van de units moest worden gevonden. De verwachting is nu dat in de winter van 2023/2024 vijf units worden opgeleverd.

Voor de friendswoning 't Vriendenhuis is een locatie gevonden. Hier kunnen mannen die jarenlang in de nachtopvang verblijven en waarvan uitstroom naar zelfstandig wonen in het verleden niet goed is gegaan, samenwonen met gelijkgestemden. Waarschijnlijk komt de locatie in het eerste kwartaal van 2023 beschikbaar.

Er is gestart met het organiseren van "Onder de Pannen". Dit is een project waarmee mensen die een slaapkamer over hebben, deze legaal kunnen verhuren aan een stadsgenoot die dringend op zoek is naar woonruimte. Er is een uitvoerende organisatie (Creating Balance) aangetrokken. Het project start in januari 2023. Corporaties reageren heel positief op dit initiatief.

Housing First Jongeren is gestart en de eerste jongeren worden begeleid volgens deze methodiek. De woningen voor jongeren tot 23 jaar komen echter moeizaam beschikbaar door het geringe aanbod in dit huursegment.

Een nieuw woonzorg initiatief speciaal voor jongeren met autisme is gestart in juli 2022. Het heet Wonen met toekomst aan de Betje Wolffstraat. In december 2022 is dit project feestelijk geopend.

Monitoring vernieuwende woonzorgconcepten

Wij vinden het heel belangrijk om de verschillende vernieuwende woonzorgconcepten goed te kunnen monitoren en evalueren.

Hiervoor is een online tool ontwikkeld die bestaat uit vragenlijsten voor (ex)deelnemers, begeleiders en organisatie. Doel is om de werkzame bestanddelen van een vernieuwend woonzorgconcept te definiëren en te leren van ervaringen. Op basis van deze monitoring kiezen we of we deze vernieuwende woonzorgconcepten aan het bestaande aanbod toevoegen. De tweede uitvraag is gedaan. De respons kwam langzaam op gang, waardoor de eerste resultaten in het eerste kwartaal van 2023 worden verwacht.

Time-out voorzieningen

In de stadsgesprekken met cliënten, ervaringsdeskundigen, zorgorganisaties en vrijwilligersorganisaties is de wens voor time-out plekken aangegeven. In het eerste halfjaar van 2022 is samen met partners verkend wat hierin de wensen en mogelijkheden zijn. Er zijn 3 lijnen waarvan de mogelijkheden verder worden verkend:

- Inwoners die GGZ-behandeling ontvangen en de wens hebben voor een huiskamer in de wijk om gebruik van te maken om crisis te voorkomen;
- Inloopvoorzieningen die ook buiten kantoor tijden en in de weekenden en zon- en feestdagen open zijn, in nauwe samenwerking met Sociale activatie en herstel;
- Beschermd thuis wonen in combinatie met een centrale ontmoetingsruimte realiseren in gebiedsontwikkelingen.

Korte vooruitblik

Plannen 1e helft 2023:

- Start Onder de pannen
- Start Door de Aa-landen
- Actieplan seniorenhuisvesting gereed
- Evaluatie WMO-convenant en procesoptimalisatie toewijzing en realisatie WMO-Woningen
- Start wooncoach 2.0.
- Start vormgeven regionale woonzorgvisie

Spoor 6 **Eén gezin, één plan**

7 Spoor 6

Eén gezin, één plan

Ontwikkelingen

In het laatste half jaar is het belang van bestaanszekerheid door de inflatie en de gestegen energiekosten alleen maar groter geworden. In gezinnen waar al veel speelt kan zo'n ontwikkeling net de druppel zijn die de emmer doet overlopen. De hulpvragen kunnen dan divers zijn; op financieel gebied, op jeugdhulp, Wmo of participatie.

Daarom is het zo belangrijk dat we in de gezinnen waar veel speelt, integraal blijven kijken naar oplossingen.

Update voortgang

Het traject met het Instituut voor Publieke waarden vanuit het programma Hervormingsagenda is afgerond. Het toepassen van de Doorbraak methodiek heeft ons geleerd op een andere manier te kijken naar het bieden van ondersteuning aan onze inwoners: dit vraagt van ons om ongelijke gevallen ook ongelijk te behandelen. Hierbij blijkt vaak meer mogelijk binnen de bestaande wetgeving dan waar we gebruik van maken. Ook weten we nu dat het beginnen met één oplossing, de doorbraak, die is aangedragen door het gezin zelf en lang niet altijd in ons aanbod zit, de weg vrij maakt voor motivatie en oplossingen door het gezin zelf.

Wij hebben uit de ervaringen die wij met het toepassen van de Doorbraak methodiek hebben opgedaan, lessen getrokken. Over deze lessen is de raad eind 2022 geïnformeerd.

De implementatie van de Doorbraakmethode wordt binnen de reguliere organisatie opgepakt en geïmplementeerd en zal o.a. deel uitmaken van de doorontwikkeling van het SWT en de doorgaande ontwikkeling van de afdeling Inkomensondersteuning.

De overdracht van dit project vanuit de HVA naar de reguliere organisatie is hiermee een voorbeeld van hoe we komend jaar ook andere resultaten van de Hervormingsagenda gaan implementeren.

Voor de verdere implementatie wordt een projectleider aangetrokken. In de tijd tussen de implementatie en de afronding van de pilotfase, is Instituut voor Publieke waarden nog stand-by zodat casussen die zich in de tussentijd aandienen nog steeds opgepakt kunnen worden.

We gebruiken het potentieel van deze methode en manier van denken om gezinnen met complexe problematiek beter te helpen en vanuit de geleerde lessen soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

Financiën

De financiële consequenties van de inzet van de Doorbraakmethode zijn in kaart gebracht door in elke casus te kijken wat er nu wordt ingezet aan (zorg)kosten, wat het zou kosten als de methode niet zou zijn ingezet en wat de uiteindelijke kosten na de doorbraak zijn geweest. We zien dat bij de 12 genoemde casussen 226.953,- euro aan kosten voorkomen is (18.913,- euro per casus gemiddeld). Voornamelijk vanwege het voorkomen (of minder inzetten) van behandeling (jeugdhulp), maatschappelijke opvang en dagbesteding. We zien dat in de meeste casussen investering op bestaanszekerheid (participatiewet) zorgkosten heeft voorkomen. We zien daarmee potentieel om deze methode voor meer gezinnen in te zetten met multiproblematiek. Dat levert naast betere oplossingen voor het gezin, ook een besparing van kosten op. Belangrijke kanttekening hierbij is dat niet alle gezinnen met multiproblematiek of hoge zorgkosten gebaat zijn bij deze methode, omdat daar de bestaande zorg en ondersteuning wel nodig en of helpend is.

Wij zullen in de volgende rapportage de voortgang van de implementatie en de resultaten rapporteren.

8 Communicatie

Update voortgang

Sociale basis

Op social media en in de huis-aan-huis kranten is volop aandacht besteed aan de twee stadsdialogen 'Zwolle Armoedevrij!' en 'Zwolle Gezonde Stad'. We kijken terug op geslaagde, interactieve bijeenkomsten met een grote opkomst.

College en raad hebben extra aandacht gevraagd voor bestaanszekerheid. Om de regelingen voor mensen met een laag inkomen bekend te maken is er op allerlei manieren gecommuniceerd: via persberichten, huis-aan-huiskranten, social media, brieven en met diverse activiteiten in de Week van de armoede. Ook is er regelmatig informatie verstrekt aan intermediairs (zoals scholen en Op Orde).

In de week tegen eenzaamheid plaatsten we berichten over de maatjesinitiatieven om eenzaamheid onder jongeren tegen te gaan, zoals de Jongerenmaatjes Match van Humanitas. We portretteerden hiervoor Lucas met zijn maatje Marit.

Jeugd

Over onderstaande bijeenkomsten is op social media informatie gedeeld:

- De aftrap van de proeftuin 'Samenspel in de wijk' op 7 juli met twee druk bezochte startbijeenkomsten met samenwerkingspartners.
- Werk- en inspiratiebijeenkomst over het afwegingskader jeugdhulp op 6 september.
- De deelname van Zwolle deed aan de landelijke 'Voor de Jeugddag 2022' met de proeftuin Samenspel in de wijk. Voor deze dag is ook een video gemaakt: [Gemeente Zwolle proeftuin Samenspel in de wijk - YouTube](#)

Relaties en scheiden

Het eerste Parentshouse van Zwolle is op 7 juli geopend. Dit kreeg veel positieve aandacht in de media.

Eind november lanceerden we de website: www.zwolle.nl/relatiesenscheiden. In de wijken waar de pilot draait, verspreidden we een flyer via intermediairs zoals huisartsen.

Innovatielab participatie

We hebben de interne communicatie over het Innovatielab participatie geïntensiveerd met korte updates, filmpjes, bijeenkomsten en nieuwsbrieven.

Wonen en zorg

Op social media hebben we aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Fietstour langs de wooninitiatieven Community 4.2 aan het Talentenplein, flexwonen-complex De Vlindertuin in Pierik, woonvorm Betje Wolff, Goeie buur en het Parentshouse.
- Feestelijke opening van het nieuwe woonzorginitiatief voor jongeren met autisme aan de Betje Wolffstraat.

Doorbraakmethode

Om de raad en diverse betrokkenen te informeren over de resultaten van de Doorbraakmethode is een uitgebreide video gemaakt voor bij de informatienota. Deze was in overleg met de betrokken inwoner tot 1 maart te zien. Daarnaast is een verkorte versie gemaakt die nog steeds [hier te bekijken](#) is.

Stadsdialoog Zwolle armoedevrij

9 Monitoring

Update voortgang

Monitoring gebeurt niet alleen d.m.v. cijfermatige data, maar veelal ook door gesprekscycli waarin informatie met partners en inwoners gedeeld en opgehaald wordt.

Lijn 1: Ontwikkeling monitoring sociaal domein gericht op bedrijfsvoering

Voor het thema monitoring sociaal domein gericht op bedrijfsvoering verbinden we vanuit het sociaal domein met het programma Datagedreven werken door grote projecten binnen het programma op te pakken. Zo is de raad in de eerste helft van 2022 geïnformeerd over de ontwikkelingen van de sturingsinformatie jeugdhulp. Daarnaast worden ook projecten opgepakt voor een dashboard Caseload SWT, een dashboard Zorgfraude en wordt in 2023 gestart met sturingsinformatie Wmo.

In 2022 is het dashboard Gespecialiseerde jeugdhulp opgeleverd. Hierover leest u meer in spoor 3, Jeugd. Het dashboard wordt elk kwartaal geduid met multidisciplinaire duidings sessies met het SWT, MO en Financiën. De eerste duidings sessie heeft in december plaatsgevonden. In 2023 wordt het dashboard doorontwikkeld en worden wijzigingen aangebracht op basis van de gebruikservaringen.

Verder is in 2022 door het SWT een dashboard Caseload ontwikkeld. Dit dashboard geeft inzicht in zowel de caseload per wijkteam als de caseload per medewerker. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel inzet er in ieder wijkteam gedaan wordt per discipline (jeugd, Wmo, Participatie) en hoeveel eigen inzet het SWT inzet (niet op te delen in Jeugd, Wmo en Participatie). Het dashboard Caseload wordt ingezet om resultaten van verschillende wijken naast elkaar te leggen, inzicht te krijgen waar de nadruk in verschillende wijken ligt, te duiden waar verschillen vandaan komen en op basis van de verschillen te leren van elkaar.

Vanaf 2023 wordt ook het thema sturingsinformatie Wmo opgepakt als project binnen het programma Datagedreven werken.

Lijn 2: Beter gebruik en verdere ontwikkeling bestaande monitoren en indexen

In de tweede helft van 2022 is de ouderenindex gepubliceerd en gedeeld met de partners in de stad. De index vindt u hier: [Gemeente ontwikkelt Zwolse Ouderenindex](#). Vanuit de Ouderenindex kan ook een bestand geopend worden met cijfers van de afzonderlijke onderwerpen uit de ouderenindex. Ook staat er in de Ouderenindex een link naar een dashboard met contextgegevens over 65+-ers in Zwolle. Het gaat daarbij om gegevens die interessant zijn, maar niet per se beschermend of risicovol van aard zijn.

Daarnaast is in de tweede helft van 2022 en de eerste helft van 2023 gewerkt aan de Trendrapportage Sociaal Domein. Deze vindt u in de bijlage.

Lijn 3: Ontwikkeling kwalitatieve en reflexieve monitoring

Het afgelopen halfjaar is binnen het Innovatielab (spoor 4, Participatie) gewerkt met de methode design thinking. Dit is cyclisch aangepakt, waarbij doorlopend hypothesen getoetst zijn en aangepast. De focus hierbij lag meer op het kwalitatief monitoren dan cijfermatig onderbouwen.

Ook binnen de Startbaan (spoor 4, Participatie) wordt tussentijds bijgesteld op basis van evaluaties. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar cijfers over bijvoorbeeld bereik, maar ook naar de ervaringen uit de praktijk.

Tot slot maakt de Proeftuin Samenspel in de wijk (spoor 3, Jeugd) gebruik van reflexieve monitoring. In gezamenlijkheid wordt terug gekeken naar de belangrijkste leervragen, wordt gekeken welke leervragen mee gaan naar de volgende fase en wordt besproken wat goed ging en beter kan. De Proeftuin Samenspel in de wijk werkt kortcyclisch en gaat dit in het eerste halfjaar van 2023 ook in gezamenlijkheid met partners uit de stad doen.

10 Financiën

Financieel overzicht totaalopgave Hervormingsagenda 2021 – 2024 (in euro's)				
		2022	2023	2024
1a	Lokale teams verlenen jeugdzorg	50.000	70.000	70.000
1b	Toegang dyslexiezorg	0	200.000	200.000
1c	BSO+	30.000	50.000	50.000
1d	Pilot Ambelt/ Samen voor een stevige basis	0	30.000	30.000
Totaal te realiseren besparing		80.000	350.000	350.000

De te realiseren besparingen op de begroting betreffen allemaal interventies uit spoor 3 Jeugd: Herstel in het gewone leven. Bij de voortgang van spoor 3 wordt nader ingegaan op de inhoudelijke stand van zaken van deze interventies.

Besparing op BSO+ ruimschoots behaald

Zoals nader wordt toegelicht in spoor 3 Jeugd: Herstel in het gewone leven, is met de inzet van BSO+, jeugdhulp voorkomen ter waarde van 60.000,- euro. Daarnaast is zelfs een aantal kinderen doorgestroomd naar de reguliere opvang. Dit heeft nog eens een besparing opgeleverd van 24.000,- euro. Ervan uitgaande dat deze manier van opvang zo wordt doorgezet, is de geplande besparing op BSO+ van zowel dit jaar als volgend jaar (2023) behaald.

Lokale teams verlenen jeugdzorg

We zijn steeds beter in staat om uit te zoomen bij jeugdhulpvragen om te kijken wat er breder aan de hand is en hoe dat opgelost kan worden. Vaak is eigen inzet van het Sociaal Wijkteam een onderdeel van deze oplossing. De eigen inzet van het Sociaal Wijkteam is vorig jaar toegenomen met 5,5%. Dit percentage ligt in de proeftuin Samenspel in de wijk nog hoger. Daar zijn inmiddels 33 casussen opgepakt. In bijna alle gevallen wordt daar óf jeugdhulp voorkomen, of wordt jeugdhulp afgeschaald wanneer er te veel en tegelijkertijd ingezet wordt. Met deze toegenomen eigen inzet hebben wij de beoogde besparing van 50.000,- euro voor 2022 ruim gerealiseerd.

Dyslexie

Voor 2023 staat een besparing van 200.000,- euro gepland voor dyslexie. Met ingang van schooljaar 2023-2023 is in dat kader de proeftuin dyslexie van start gegaan.

De proeftuin loopt door tot en met schooljaar 2023-2024. De eerste tussentijdse evaluatie wordt in mei 2023 uitgevoerd.

In 2020 en 2021 waren het aantal cliënten in dyslexiezorg en de daarmee gemoeide uitgaven lager dan in 2019. Naar verwachting zijn corona en de aanpak daarvan in die jaren van invloed geweest. Of er sprake is van een eenmalig of van een blijvend effect zal duidelijker worden bij de eerste evaluatie in mei 2023 als ook de cijfers over 2022 bekend zijn. Indien het effect blijvend blijkt, dan zitten we goed op schema voor de beoogde besparing.

Landelijke hervormingsagenda Jeugd

In de vorige rapportage schetsten wij dat de landelijke Hervormingsagenda Jeugd naar alle waarschijnlijkheid eind 2022 zou worden afgerond. Helaas is het niet gelukt om in 2022 landelijk tot overeenstemming te komen en is het nog onduidelijk wanneer het wel gaat gebeuren. De financiën zijn voorlopig nog het struikelblok tussen rijk en gemeenten. Deze landelijke Hervormingsagenda heeft twee doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld: betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is en een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel. Aan de realisatie van de landelijke hervormingsagenda is een fikse besparingsopgave gekoppeld van landelijk € 500 mln. Dit bedrag komt bovenop de eerdere besparing van € 1 miljard. De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is geen onderdeel van onze lokale hervormingsagenda maar zal zeker van invloed zijn op de realisatie van onze eigen hervormingen.

De hervorming mogelijk maken

We hebben voorbereidingen getroffen om de huidige begrotingsindeling van het sociaal domein zo aan te passen dat die beter aansluit bij de bewegingen van de hervormingen. We willen lichte vormen van zorg en preventieve zorg snel en eenvoudig kunnen inzetten om zo uitgaven ten laste van de budgetten voor duurdere gespecialiseerde zorg te voorkomen. We streven naar een aangepaste begroting in 2024. Deze ontwikkeling loopt op met de organisatie brede verbetering van het begrotingsproces. De raad zal hier in de eerste helft van 2023 separaat in worden meegenomen.

11 Risicoprofielen

Algemeen

Voor alle sporen geldt dat zowel de reguliere dienstverlening als de beleidsvorming in het sociaal domein onder druk staan. Dat komt door de situatie op de arbeidsmarkt, waarbij sprake is van een tekort aan personeel en een verhoogd ziekteverzuim als gevolg van long covid.

Onderbezetting is een risico zowel voor de uitvoering van de reguliere zorg en ondersteuning als ook voor de realisatie van de doelstellingen van de Hervormingsagenda.

Beheersmaatregel voor uitvoering zorg: op een andere manier kijken naar de manier van ondersteuning, waardoor men met minder ondersteuning of ondersteuning in een andere vorm toch voldoende geholpen is (geldt bijvoorbeeld voor leerlingenvervoer). Inzet van mensen die nu nog langs de kant staan en die door de schaarste van werknemers nu wel aangenomen worden door werkgevers, waar nodig met lichte aanpassingen van de werkzaamheden.

Beheersmaatregel voor realisatie doelstellingen: door steeds meer vanuit het programma richting de reguliere organisatie te borgen, verminderen we het risico van het niet halen van doelstellingen doordat de realisatie over meer mensen verdeeld is.

Risicoprofiel spoor 1: Sterke sociale basis

De vorderingen binnen dit spoor zijn randvoorwaardelijk om de besparingen in de andere sporen te kunnen realiseren. Door het toekennen van 2 mln. extra aan structurele gelden voor de sociale basis uit het coalitieakkoord wordt een belangrijk deel van de sociale basis, die tot dusver incidenteel werd gefinancierd, nu gedekt uit structurele middelen. Een voorstel hiertoe is goedgekeurd voor de begroting van 2023. Beheersmaatregel is: We willen door een andere begrotingsindeling het eenvoudiger maken dat waar zorg goed en goedkoop kan worden ingezet in de sociale basis dit ook mogelijk is, waardoor doorverwijzing naar duurdere gespecialiseerde zorg wordt voorkomen. Deze gewenste hervorming kan leiden tot veranderingen in de subsidieverlening van de sociale basis.

Risicoprofiel spoor 2 Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis

In 2023 wordt beschermd wonen opnieuw aanbesteed op basis van inkoopafspraken. De financiering krijgt daarmee een open einde karakter. Dit geeft de mogelijkheid om inwoners die voor deze (zware) vorm van zorg geïndiceerd zijn, ook daadwerkelijk de benodigde zorg (zonder lange wachtlijst) te kunnen verstrekken.

In 2024 wordt door het Rijk een nieuw financieringssysteem ingevoerd. De bekostiging zal van historisch naar objectief gaan en van regionaal naar lokaal. Zwolle en ook de andere gemeenten in de regio IJssel-Vecht moeten daarbij rekening houden met een fors

lagere rijksbijdrage voor de uitvoering van deze taken. De verbreding van het aanbod naar beschermd thuis is om deze reden al noodzakelijk om zo een besparing op de kosten te realiseren. Daarmee zal naar verwachting nog niet het volledige tekort zijn gedekt. Voldoende beschikbaarheid van passende woonruimten, financiering voor nieuwe woonvormen en de beperkingen die het rijksbeleid ons oplegt, zijn extra uitdagingen en risico's om voldoende plekken voor beschermd thuis te realiseren.

Beheersmaatregelen zijn: voorkomen wachtlijsten door open einde financiering, waarbij er naast deze maatregel ook voldoende aanbod moet zijn van passende woningen. Actieve inzet op het bieden van alternatieven voor de mensen op de huidige wachtlijst en de doorstroom in voorzieningen beschermd wonen. Het regelen van de inkoop van alternatief en lichter lokaal aanbod voor de doelgroep.

Financiële tekorten zo veel als mogelijk opvangen door verbreding van het aanbod naar goedkopere zorgvormen van beschermd thuis en in overleg met woningbouwcorporaties en zorgaanbieders zorgen voor voldoende aanbod van passende woonruimten.

Risicoprofiel spoor 3 Jeugd: Herstel in het gewone leven

De activiteiten die de gemeente uitvoert in het kader van de Jeugdwet worden voor een groot deel beïnvloed door het open einde karakter van de Jeugdwet, waarbij de toegang voor een belangrijk deel ligt bij de door de Jeugdwet aangewezen verwijzers (huisartsen, medisch specialisten, jeugdartsen GGD, gecertificeerde instellingen en rechters). De vraag naar jeugdzorg en daarmee de druk op het budget blijft onverminderd hoog. Verschillende nieuwe zoekrichtingen voor besparingen en sturingsmogelijkheden worden verkend, maar het is ook wachten op aanpassingen in het landelijke beleid, de aanvang van de uitgestelde landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het al dan niet structureel toekennen van extra middelen voor jeugdzorg.

Het risico buiten de Hervormingsagenda op jeugd blijft hoog door de reeds besloten landelijke besparing van 1 miljard in de komende jaren die het nieuwe kabinet nog eens wil verhogen met 0,5 miljard vanaf 2025. Deze besparingen en de onzekerheden over de maatregelen daaromtrent, kunnen ook van invloed zijn op de beoogde inhoudelijke bewegingen en de bijbehorende besparingen binnen dit spoor. Beheersingsmaatregelen zijn: meer inzetten op preventie door vroegsignalering op scholen en met het relatie- en scheidingssteam, verbeteren financiële beheersing door inkoop op basis van trajectfinanciering, meer grip op de toegang en toewijzingen door het verbeteren van de sturingsinformatie en meer eigen inzet door het

sociaal wijkteam om zwaardere zorg te voorkomen. Daarnaast kijken we in de proeftuin of de ondersteuningsvraag ook anders dan met jeugdzorg beantwoord kan worden.

Risicoprofiel spoor 4 Participatie: Potentieel verzilveren

Het participatiebudget bestaat uit een budget voor bijstandsuitgaven en een budget voor participatie en re-integratie activiteiten. Het budget voor bijstandsuitgaven wordt door het Rijk gefinancierd vanuit een specifieke uitkering, de BUIG. Het budget voor participatie en re-integratie activiteiten is onderdeel van de algemene uitkering. Dit spoor is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de veranderingen in de andere sporen, maar kent geen besparingsdoel.

Risicoprofiel spoor 5: Wonen en zorg

Voor dit spoor is geen besparingsdoel gesteld. Het doel is om woonvragen en zorgvragen zoveel als mogelijk met elkaar in balans te brengen zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Hoewel er voor dit spoor geen besparingsdoel is gesteld is dit spoor essentieel voor het realiseren van de financiële besparingen in de andere sporen. Voldoende beschikbaarheid van woningen is een randvoorwaarde voor dit spoor, waar op dit moment nog onvoldoende aan kan worden voldaan.